

Multiconsult Norge AS

Saksbehandler, innvalgstelefon

Thomas Møller, 74 16 81 26

Uttalelse - Nettförsterkning - ny 132 kV kraftledning mellom Namsos S og Rörvik transformatorstasjoner

Statsforvalteren har mottatt ovennevnte sak til uttalelse. Under følger innspill på Statsforvalterens ulike fagområder:

Overordnede føringer

Formålet med tiltakene er å försterke nettet mot Rörvik/ytre Namdal og tilrettelegge for økt forbruk og produksjon i regionen. Det bes om innspill til tiltaket før melding sendes til NVE.

Landbruk

På dette stadiet i prosessen er det i liten grad gjort utredninger og det er derfor vanskelig å kommentere detaljert hvordan det skisserte tiltaket vil påvirke landbruksinteresser. Våre tilbakemeldinger vil derfor i denne omgang være mer på et generelt grunnlag.

Vi ser at den skisserte traseen mellom Namsos og Rörvik går over områder hvor det er landbruksinteresser slik som dyrka mark, dyrkbar mark, skog av middels og høg bonitet og beiteområder.

Jordvernet er innskjerpet gjennom nasjonal jordvernstrategi vedtatt av Stortinget i juni 2023. Den nye målsettingen er at årlige omdisponeringen av dyrka jord ikke skal overstige 2000 dekar, og dette skal være nådd innen 2030. Det betyr at man må finne løsninger som minimerer beslag av dyrka mark. Konsekvenser for jordressurser må derfor utredes for permanente og midlertidige tiltak og alternativer bør utredes for å minimere inngrep i jordressurser. Betydningen av dyrkbar jord har også fått økt fokus, og konsekvenser for den dyrkbare jorda må også synliggjøres i det videre arbeidet.

Det reelle beslaget av dyrka mark vil i stor grad være avhengig av hvor mastene blir plassert, både med hensyn til det fysiske arealbeslaget, men også arronderingsmessige ulemper. Vi henstiller derfor om at jordverninteresser blir ivaretatt i den videre detaljplanleggingen.

Tiltaket vil også påvirke skoginteresser, og slike interesser må utredes. Vi ber om at kompensierende og avbøtende tiltak for skogbruk og tap av karbonlagring og karbonopptak belyses i videre utredninger.

Ifølge registreringer i NIBIO Kilden er det flere nøkkelbiotoper (også kalt MiS-figurer) langs de foreslåtte linjene. Nøkkelbiotoper er områder i skogen som har særlig stor biologisk verdi, og som skal ivaretas i forbindelse med skogsdrift. Vi ber derfor om at alle tiltakene utredes for MiS-figurer og at disse blir tatt hensyn til.

Klima og miljø

Tensio varsler oppstart for arbeidet med å søke om anleggskonsesjon for bygging av ny 132 kV kraftledning mellom Namsos S og Rørvik. I den forbindelse bes Statsforvalteren om å gi innspill til områder hvor tiltaket kan få virkninger for våre sektorområder, herunder hvor det er behov for feltkartlegginger av naturmangfold. Det er på det rene at tiltaket krever konsekvensutredning, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 6 vedlegg I pkt. 20.

Foreslått kabeltrasé følger eksisterende kraftgate langs store deler av traseen. Det er ikke beskrevet hvorvidt det er behov for utvidelse av kraftgaten eller hvilke spenningsnivå det er på kraftledningen(e) som skal erstattes. Det er videre ikke oppgitt om det vurderes alternative traséforslag. Det er fornuftig å ta utgangspunkt i at ny kraftledning legges til eksisterende kraftgater. Der det ikke er aktuelt, vil vi forvente at resultater fra kartlegging og konsekvensutredning legges til grunn for trasévalget.

Foreslått kabeltrasé går gjennom store skog- og myrområder og lite av traseen er kartlagt. Rovfugl er heller ikke godt kartlagt. Som supplement til eksisterende kunnskap, må det derfor kartlegges for naturtyper og sårbare og sensitive arter langs traseen og i en radius på 1000 meter fra tiltaket (tilsvarende influensområdet for sårbare arter, jf. avstands anbefalinger i [veiledning om anbefalte hensynssoner for sårbare arter av fugl](#)). Kartleggingene må gjennomføres på hensiktsmessig tid av året med hensyn til vekstsesong, hekketider og ev. trekk sesong og i tråd med anerkjent metodikk. I utgangspunktet vil det være mest aktuelt å kartlegge langs traseen der traseen ikke legges i eksisterende kraftgate eller der eksisterende kraftgate må utvides, i tillegg til andre arealer som berøres av anleggsarbeid. Mellom Hunn og Namsos ser traseen ut til å legges i terreng og ikke i eksisterende kraftgate. I dette området er det også en del myrområder, områder med eldre skog og noe næringsrik grunn, som indikerer at det kan finnes naturmangfoldverdier. Stedsnavn, som Stakkstongmyra, taler for at det også kan være kulturbetingede naturtyper i dette området.

Der kraftledningen skal gå i åpne heiområder, enten ved kysten eller over tregrensa, må det vurderes om det skal gjennomføres feltundersøkelser (lyttebokser) for å avdekke om det kan være leveområder for hubro. At ny kraftledning er 132 kV, reduserer sjansen for elektrokusjon sammenliknet med mindre anlegg, men det kan likevel være fare for at fugl flyr på ledningen. Vi viser til [NVE sin veileder om kraftledninger og fugl](#). Av hensyn til fugl, skulle vi gjerne sett at det ble lagt opp til mer bruk av jordkabel langs traseen. Dette gjelder særlig der kabeltraseen vil gå nær viktige funksjonsområder for fugl (se Miljødirektoratets datasett «Funksjonsområder for arter») og hekkelokaliteter for sensitive arter som hubro og havørn (se Sensitive artsdata).

Der kraftledningen går nær viktige funksjonsområder for fugl, bør trekkruter/flygetraséer kartlegges. God nok kunnskap om hvor ulike fuglearter flyr, i hvilken høyde, til hvilken tid på døgnet osv., må legges til grunn for konsekvensutredningen og vurderingen etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 8-12, hvor avbøtende tiltak, alternativ plassering, tid for gjennomføring av anleggsarbeid mv. (nml. § 12) må vektlegges.

Vi vil forvente at det ved offentlig ettersyn senere i prosessen er redegjort for hvordan tiltaket er vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8-12.

Forslag til avbøtende tiltak i henhold til nml. § 12 må fastsettes som vilkår for konsesjonen. Vi vil forvente at det tas inn vilkår om:

- hvordan kryssing av vassdrag skal gjennomføres med tanke på inngrep i vassdraget og kantvegetasjonen
- at det ikke skal etableres master på myr
- at anleggsarbeid nær hekkeplass/spillplass og viktige funksjonsområder for arter skal gjennomføres utenom hhv. hekketid/spillperiode og sårbar periode (1. april til 31. juli)
- at helikopter skal benyttes til materialtransport der det ikke er tilgang fra eksisterende vei
- istandsetting av terreng og vegetasjon der dette skades
- at fjerning av fremmede arter og at spredning hindres

Reindrift

Ny kraftledningstrase berører to reinbeitedistrikt: Voengelh Njaarke sijte (Bindal/Kappfjell reinbeitedistrikt) og Åarjel Njaarke sijte (Vestre Namdal reinbeitedistrikt). Området for kraftledningen er i all hovedsak vinterbeite. Vinterbeitene er minimumsbeite for begge distrikt. Videre berøres flyttleier og oppsamlingsområder langs hele strekningen.

Vi beskriver videre kort den områdebruken som samisk reindrift har innenfor området, hovedsakelig basert på informasjon fra reindriften arealbrukskart.

Voengelh Njaarke sijte

Voengelh Njaarke tilhører Nordland reinbeiteområde*. Reinbeitedistriktet strekker seg fra Grane kommune i nordøst, til Nærøysund og Bindal kommuner i vest. De vestlige områdene er i all hovedsak vinterbeiter, men sommerbeitene ligger i den østlige delen. Kraftledningstraseen fra Odden til Tømmervika går i sin helhet innenfor Voengelh Njaarke sijte. Området er vinterbeite og traseen berører også flyttleier og oppsamlingsområder langs store deler av traseen.

Det er helt sentralt at det gjøres en grundig kartlegging av konsekvensene av kraftledningen spesielt på bruken av flyttleiene i dette området. De er allerede under sterkt press fra eksisterende og planlagte inngrep i Nærøysund kommune.

**Statsforvalteren i Nordland som er forvaltningsmyndighet for sijten. Vi henter derfor inn reindriftsfaglig kunnskap fra SF Nordland når vi vurderer konsekvensene av arealinngrep for Voengelh Njaarke.*

Åarjel Njaarke sijte

Åarjel Njaarke tilhører Nord-Trøndelag reinbeiteområde. Reinbeitedistriktet strekker seg fra sommerbeitene i nordøst i Namsskogan kommune, til vinterbeitene lengst vest i Namsos og Nærøysund kommuner. Fra landtak Jøa til Namsos S transformatorstasjon går traseen innenfor Åarjel Njaarke. Jøa er ikke brukt som reinbeite i nyere tid. Traseen berører videre vinterbeite og flyttleier på Elvalandet og på Otterøya. Videre sørover på fastlandet berører traseen flyttleier ut til Otterøya og går i ytterkanten av vinterbeiteområdet til sijten.

Åarjel Njaarke har også flytterett gjennom Voengelh Njaarke, sør for Kolvereid og Ottersøy. Ledningstraseen berører derfor både flyttleier og oppsamlingsområder for sijten på strekningen fra Ottersøy til Strand.

Kart som viser overordnet arealbruk for begge distriktene finnes på [Nibio Kilden](#). Distriktsplan og kontaktinformasjon for Voengelh Njaarke sijte finnes på Statsforvalteren i Nordlands nettsider. Kontaktinformasjon til Åarjel Njaarke sijte fins på Statsforvalteren i Trøndelags nettsider.

Veilderen [Reindrift og arealplanlegging](#) fra Landbruks- og matdepartementet kan være et nyttig hjelpemiddel i prosessen.

Utredning

I utgangspunktet anbefaler vi at metodikken i håndbok V712 (Statens Vegvesen 2021) benyttes. Men det pågår et arbeid i år, ledet av NIBIO, som bl.a. skal utarbeide en ny metodikk for vurderinger av reindrift i konsekvensutredninger. Ut fra vår kjennskap skal resultatet av arbeidet komme i august. Det kan være nyttig at man benytter seg av den metodikken/anbefalingene som kommer i denne rapporten. Rapporten er bestilt av LMD.

Samtidig viser vi til forskrift om konsekvensutredninger, § 21, tredje ledd, siste setning: *Der hvor reindriftsinteresser er berørt, skal de samlede virkningene av planer og tiltak innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes.*

Vi forventer at rapporten fra NIBIO skal si noe mer om hvordan utredninger av samlede virkninger for reindriften bør gjøres. Vi forventer uansett at tiltakshaver gjør overordnede vurderinger på konsekvensene av tiltaket for hele reinbeitedistriktet.

Medvirkning

Foruten at kjent forskning og kunnskap om reindrift og inngrep benyttes i utredningsarbeidet, må reinbeitedistriktene involveres tidlig i utredningsarbeidet på en tilfredsstillende måte. Reindriften selv har den inngående kjennskap om sin bruk av området. Ved vurderinger av kvaliteten på reindriftsutredninger er det derfor et viktig punkt for Statsforvalteren at reindriften selv har medvirket med sin erfaringsbaserte kunnskap i prosessen.

Konsultasjonsplikt

Konsultasjonsplikten med samiske interesser påligger ansvarlig myndighet NVE. NVE er kjent med regelverket og vi forventer at det startes med konsultasjoner på et tidlig tidspunkt. Det innebærer før endelig trasevalg er fastsatt.

Vi gjør allerede nå oppmerksom på at tiltaket kan komme i konflikt med regionale og nasjonale interesser for reindrift.

Ta kontakt med saksbehandler om det er spørsmål.

Samfunnssikkerhet

Statsforvalteren forutsetter at det gjøres en helhetlig vurdering av samfunnssikkerheten med hensyn til blant annet tema som naturfare og ekstremvær, grunnforhold/byggegrunn, overvannshåndtering og fremtidig klimatilpasning for tiltaket. Vi anbefaler at Tensio rådfører seg med NVE, sektormyndighet for skred og flom for å sikre at samfunnssikkerheten blir ivaretatt.

Vi minner om at konstruksjoner som er høyere enn 15 meter er definert som et luftfartshinder i forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder § 2. Her finnes nærmere bestemmelser om blant annet varsling før oppstart, lysmerking og registrering. For veiledning og råd henviser vi til Luftfartstilsynet som er sektormyndighet.

Med hilsen

Frode Rabben (e.f.)
fung. underdirektør
Kommunal- og justisavdelingen

Thomas Møller
seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandlere:

Kommunal og justis: Anne Waagø-Hansen – 73 19 92 77

Klima og miljø: Maria Skar Knutsen – 74 16 84 40

Landbruk: Anne Sigrun Trandem – 74 16 84 55

Samfunnssikkerhet: Anette Lie – 74 16 83 03

Reindrift: Svein Bjørk – 74 13 80 57

Kopi til:

Trøndelag fylkeskommune

Namsos kommune

Nærøysund kommune

Fylkets hus, Postboks 2560

Stavarvegen 2

Postboks 133, Sentrum

7735

7856

7901

STEINKJER

JØA

RØRVIK